

WhatsApp hankeviestinnän vuorovaikutteisena välineenä

15.8.2025

WhatsApp on toiminut *Agropilotti – Tee-se-itse automaattiohjau*s -hankkeen viestinnän selkärankana, mahdollistaen välittömän, yhteisöllisen ja oppimista tukevan vuorovaikutuksen. Sovelluksen avulla on paitsi ratkaistu ongelmia ja jaettu tietoa, myös rakennettu pitkäkestoisia verkostoja ja dokumentoitu hankkeen kehityspolkua omalta osaltaan käyttäjäpalautteen avulla. On kuitenkin muistettava tietosuojaan liittyvät asiankohdat.

Tehokas ja matalan kynnyksen viestiväline

Jailobaevin ym. (2021) mukaan WhatsAppin välitön viestintä mahdollistaa kommunikaation parantumisen erityisesti palautteenannon ja tuen näkökulmasta. Tämä on tärkeää projektiluonteisen toiminnan tiukkojen aikataulujen hallinnassa ja voi osaltaan parantaa hankkeen toimenpiteiden laatua. Tämän on huomattu Agropilotti-hankkeessa pitävän paikkansa. WhatsApp-ryhmien avulla tiedot voidaan välittää samanaikaisesti kaikille osallistujille ja sidosryhmille, mikä varmistaa, että viesti tavoittaa kaikki samassa muodossa ajasta ja paikasta riippumatta. Hankkeeseen osallistuvat henkilöt, kuten laitteistoa rakentavat ja testaavat osallistujat tai sidosryhmien edustajat, voivat raportoida havaintojaan reaaliaikaisesti ja saada nopeasti palautetta hanketyöntekijöiltä. Mahdollisuus kysyä neuvoa ja saada vastauksia heti tilanteen vaatiessa tukee päätöksentekoa, estää virheitä ja edistää toimenpiteiden luotettavuutta esimerkiksi tiedonkeruussa.

Apuna hankkeen dokumentoinnissa ja osallistujapalautteen keräämisessä

Kentältä jaettavat kuvat, videot ja ääniviestit tarjoavat visuaalisen ja havainnollistavan näkymän hankkeen käytännön toteutukseen. Ne auttavat ymmärtämään toimintaympäristöä tai ennakoimattomia esteitä, joita ei välttämättä ilmene perinteisten raportointitapojen kautta. Jailobaevin ja muiden (2021) mukaan WhatsApp-ryhmät tukevat myös epämuodollista vuorovaikutusta ja luovat matalan kynnyksen ilmapiirin hankkeeseen osallistuvien henkilöiden ja hanketyöntekijöiden välille. Tämä edistää yhteisöllisyyttä, vertaistukea ja yhteisen ymmärryksen kehittymistä. Lisäksi ryhmät voivat toimia digitaalisen päiväkirjan kaltaisena alustana, jossa viestit dokumentoivat hankkeen kulkua ja vaiheita. Viestisisältöjä voidaan myöhemmin tarkastella ja analysoida esimerkiksi teemallisesti, mikä tarjoaa yksityiskohtaista aineistoa hankkeen etenemisen ja vaikuttavuuden arviointiin. Tämänkaltaisen vuorovaikutuksen kautta voidaan saada käyttöön arvokasta kontekstitietoa, jota viralliset tiedonkeruumenetelmät eivät välttämättä tavoita. Se voi syventää ymmärrystä toimenpiteiden vaikutuksista ja tukee hankkeen kokonaisvaltaista arviointia.

WhatsAppissa julkaistavan tiedon tietosuojasta

Jailobaevin ja muiden mukaan (2021) WhatsAppin käytössä on tullut esiin haasteita, kuten etiikka, datan luottamuksellisuus ja kuvien sekä videoiden jakamiseen liittyvät turvallisuus. Kentältä jaettavat kuvat herättivät tutkimuksen mukaan huolta vastaajien yksityisyydestä ja kuvien käsittelyyn ja tallennukseen tulee käyttää vakavaa harkintaa. Lähtökohtaisesti kuitenkin hankkeilla toteutetut toimenpiteet ovat julkisia. Tästä on muistettava muistuttaa viestintäalustalla hankkeelle osallistujia ja tarvittaessa siellä olevia sidosryhmiä.

Euroopan tietosuojaneuvosto (2023) on sanktioinut WhatsAppia, kun se oli päättänyt, että WhatsApp oli perusteettomasti vedonnut sopimukseen laillisena perusteena henkilötietojen käsittelyyn “palvelun parantamiseen” liittyvissä tarkoituksissa, mikä rikkoo GDPR:n lakia. Kuitenkin WhatsApp (2025) käyttää päästä päähän- salausta viestiensä ja puheluidensa suojaamiseksi sekä on lanseerannut uuden ”Advanced Chat Privacy”- ominaisuuden. Tämä ominaisuus estää keskustelujen viemisen ulkopuolelle (eksportointi), estää median automaattisen lataamisen puhelimeen ja estää viestien käyttämisen tekoälyominaisuuksiin.

Vaikka WhatsApp tarjoaa tehokkaita työkaluja viestintään ja projektinhallintaan, erityisesti kenttätyössä ja tiiviillä aikatauluilla, sen käyttöön liittyy merkittäviä tietosuoja- ja eettisiä haasteita. Nämä haasteet korostavat tarvetta selkeille viestintäsäännöille ja -strategioille, jotka käsittelevät datan luottamuksellisuutta, vastaajien yksityisyyttä

Juho Pirttilahti
TKI-asiantuntija, projektipäällikkö
SEAMK

Kirjoittaja toimii SEAMKissa TKI-asiantuntijana ja projektipäällikkönä Agropilotti-hankkeessa.

Agropilotti- ”Tee-se-itse” automaattiohjaus on hanke, joka on Euroopan unionin osarahoittama. Hankkeesta on saatavilla lisätietoa SeAMKin Projektit sivustollla: https://projektit.app-staging.seamk.hion.dev/alykkaat-teknologiat/agropilotti/.

Lähteet

European Data Protection Board (EDPB). (2023). *EDPB publishes Binding Decision concerning WhatsApp*. Saatavilla: https://www.edpb.europa.eu/news/news/2023/edpb-publishes-binding-decision-concerning-whatsapp_en

Jailobaev, T., Jailobaeva, K., Baialieva, M., Baialieva, G. & Asilbekova, G. (2021). WhatsApp Groups in Social Research: New Opportunities for Fieldwork Communication and Management. Bulletin of Sociological Methodology, 151, 19–38. Saatavilla: https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0759106320978337

WhatsApp. (2025). *Introducing Advanced Chat Privacy: Enhanced Protection for Your Most Sensitive Conversations*. WhatsApp Blog. Saatavilla: https://blog.whatsapp.com/introducing-advanced-chat-privacy